

عنوان مقاله:

مطالعه ترجمه کلیله و دمنه بهرام شاهی بر اساس نظریه نظام چندگانه اون زهر

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات زبان و ترجمه، دوره 55، شماره 3 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 35

نویسندگان:

فرانک جهانگرد - پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، تهران، ایران

طیبه گلستانی حتکنی - گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه شهید باهنر، کرمان، ایران

خلاصه مقاله:

کلیله و دمنه بهرام شاهی، با واسطه یک زبان میانجی به فارسی ترجمه شده است، بااین حال تطابق جنبه های تعلیمی و دینی آن با فرهنگ ایران در قرن ششم قابل توجه و معنی دار است. این نکته زمینه ای برای بررسی این اثر بر اساس نظریه «نظام چندگانه اون زهر» و «روش گیدئون توری» به دست می دهد. طبق این روش در گام نخست پاره ای از بن مایه های مشترک متن با فرهنگ مقصد استخراج و ریشه یابی شده، در گام دوم نقشه نگاری بخشی از متن مقصد روی معادل آن در زبان مبدا صورت گرفته و در گام سوم استراتژی های به کاررفته در ترجمه طبقه بندی شده است. یافته های پژوهش در گام نخست نشان می دهد بن مایه های حکایت های کلیله و دمنه (چه در بعد جهانی، چه با سرچشمه ایرانی یا هندی) در بین ادیان آسیایی و اقوام شرقی مشترک اند و از ارزش های دینی و اخلاقی به شمار می روند. در گام دوم نقشه نگاری حکایت «مرغ باران و وکیل دریا» روی حکایت مشابه آن در پنچانترا به مطالعه تطبیقی «سیمرغ» و «گرودا» انجامید و خاستگاه مشترک این دو پرنده اسطوره ای را نشان داد. در گام سوم استراتژی های ترجمه شامل حذف، تغییر و جایگزینی و افزایش تبیین و نشان داده شد مترجم چگونه با استفاده از این شیوه ها بین فرهنگ مبدا (متن اصلی) و فرهنگ مقصد تعادل به وجود آورده است. این پژوهش نشان می دهد آنچه در ترجمه نصرالله منشی نقش محوری و مرکزی دارد، فرهنگ مقصد است و مترجم با تمرکز بر آن، عناصر فرهنگی را انتقال داده و در این میان با افزایش عناصر ایدئولوژیک به متن، آن را به گفتمان غالب نزدیک تر کرده است.

کلمات کلیدی:

ترجمه ادبی، نظریه نظام چندگانه، اون زهر، گیدئون توری، کلیله و دمنه، نصرالله منشی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1476977>

